

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.1.1 Η απάντηση είναι στις σελ. 14-15: «Στο δεύτερο πολιτικό.. τον καλούσαν κοντά τους».

A.1.2 α. Σωστό (σελ. 102),
β. Σωστό (σελ. 109),
γ. Λάθος (σελ. 142),
δ. Σωστό (σελ. 144)

A.1.3 $\alpha \rightarrow 6, \beta \rightarrow 1, \gamma \rightarrow 4$

A.2.1 σελ.18: «Εναντίον αυτού του οικονομικού...οικονομικών δραστηριοτήτων»,

A.2.2 Η απάντηση είναι στις σελ. 102-103: «Η Συνέλευση με διακήρυξη...από Φαναριώτες».

A.2.3. Η απάντηση είναι στη σελ.266: «Σύμφωνα με το νέο.. η Βουλή».

ΘΕΜΑ Β1

Η απάντηση στο θέμα Β1 απαιτεί από τον μαθητή να επισημάνει σχετικά χωρία των κειμένων Α' και Β', όπου διαφαίνεται η προσφορά των Φιλελλήνων στην πορεία της Ελληνικής Επανάστασης και στη συνέχεια να τα συνδυάσει με τις σχετικές πληροφορίες του σχολικού βιβλίου (όπως αυτές καταγράφονται στις σελίδες 120 - 123 στην ενότητα γ' με τίτλο, Ο Ανεπίσημος φορέας της εξωτερικής πολιτικής: Φιλέλληνες).

Το κείμενο Α' περιγράφει την εμφάνιση και εξάπλωση του φιλελληνισμού στις χώρες της Ευρώπης και τις επιδράσεις που άσκησε ως κίνημα στις εθνικές, κοινωνικές και πολιτικές δομές των χωρών, στις οποίες αναπτύχθηκε. [σελ. 120: «Η πηγαία εκδήλωση...αυτοθυσία», 122-123: «Βέβαια από ελληνικής...Γόπο της εποχής», σελ. 123: «Η συμβολή...διπλωματική»].

Ο Γερμανός ιστορικός Μέντελσον - Μπαρτόλδν χαρακτηρίζει τον φιλελληνισμό δύναμη που κατάφερε να εξομαλύνει πολιτικές αντιθέσεις, να συμφιλιώσει πολιτικές παρατάξεις και να καταργήσει στεγανά κοινωνικών τάξεων και φραγμούς εθνικών συνειδήσεων. Στη συνέχεια αναφέρει συνοπτικά τα γενεσιουργά αίτια του κινήματος του φιλελληνισμού επικεντρώνοντας την ερμηνεία του αφενός σε ανθρωπιστικούς λόγους, καθώς οι τουρκικές ωμότητες σε βάρος της «ματοβαμμένης ορφανής του ευρωπαϊκού πολιτισμού» είχαν προκαλέσει την έντονη διαμαρτυρία των ευρωπαϊκών λαών και κυβερνήσεων, αφετέρου όμως αφήνει να εννοηθεί ότι πέρα από αυτή τη συμπάθεια και τον αναμφισβήτητο θαυμασμό για την κλασική Ελλάδα, κοιτίδα

μεγάλου πολιτισμού, λανθάνει και η πολιτική διάσταση της στάσης των φιλελλήνων που έβλεπαν την ελληνική Επανάσταση μέσα από το πρίσμα της ιδεολογίας του φιλελευθερισμού που αντιστρατευόταν τα αντιδραστικά καθεστώτα και ευνοούσε κάθε αγώνα για λευτεριά [Γενικότερα, στο Κείμενο Α' πρέπει να σχολιαστούν τα αποσπάσματα

«Ισοπέδωσε τις μέγιστες...ενθουσιασμό», «Με τους αριστοκράτες...συντηρητικοί», «Μάταιες...των κυβερνήσεων»].

Προς το τέλος του Α' κειμένου προβάλλεται από τον γερμανό ιστορικό η αναγκαιότητα της μεταλλαγής του ενθουσιασμού υπέρ των Ελλήνων σε έμπρακτη παρουσία του σε όλους τους τομείς που αυτός θεωρείται αναγκαίος για τη στερέωση και επέκταση του ελληνικού ξεσηκωμού, άποψη η οποία συνεχίζεται και στο κείμενο Β', όπου ο φιλέλληνας Howe περιγράφει με συγκινητικό και λυρικό τρόπο τη δική του ανάμειξη στις πολεμικές επιχειρήσεις της Επανάστασης και αναφέρεται ειδικότερα στην προσαρμογή του στις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης που βρήκε στην επαναστατημένη χώρα. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα αντανακλάται με τον πιο διαισθητικό τρόπο η αλτρουιστική και ανιδιοτελής παρουσία εκείνων των φιλελλήνων που ήρθαν στην Ελλάδα για να προσφέρουν υπηρεσίες και όχι για να κερδίσουν δόξα, βαθμούς και χρήματα. [Το κείμενο Β' κυρίως αναφέρεται στην προσφορά των Φιλελλήνων στο στρατιωτικό τμήμα και πρέπει να σχολιαστεί γενικά σε σχέση με το απόσπασμα του σχολικού βιβλίου στη σελ. 123:

«Μερικοί απ' αυτούς...σώμα Φιλελλήνων», «Μερικοί μπόρεσαν εύκολα ... επαναστατημένη χώρα».]

ΘΕΜΑ Β2

α. Η απάντηση στο θέμα Β2α απαιτεί όπως εξάλλου διαφαίνεται και από την εκφώνηση συνδυασμό του σχολιασμού των δεδομένων της πηγής με τα δεδομένα και τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου. Τα αποσπάσματα από το σχολικό βιβλίο που χρειάζονται για την απάντηση είναι στις σελ. 134: «Στις 6 Ιανουαρίου...του νέου κράτους», 137: «Παρόλο που ο κυβερνήτης...χορηγήσουν δάνειο». Από το κείμενο πρέπει να σχολιαστούν οι φράσεις: «Τρία ξένα...κανονιοβολισμούς», «η Ελλάς υπέφερε...ναυάρχων», οι οποίες αναφέρονται στον αποκλεισμό της Ελλάδας από τις ξένες Δυνάμεις, γεγονός που δεν αναφέρεται στο σχολικό βιβλίο. Ακόμη πρέπει να σχολιαστούν οι φράσεις «ο λαός επευφημούσε», για την θερμή αποδοχή του Καποδίστρια, «Οι εκθέσεις...αποσύνθεση», «η διοίκηση είχε αποσυντεθεί» και «Ο πόλεμος...που ζούσαν», για τη γενική κατάσταση στο εσωτερικό της χώρας που αναφέρεται στο σχολικό βιβλίο στη σελ. 134 και τέλος «τα έσοδα...μηδαμινά», που αναφέρεται στο σχολικό βιβλίο στη σελ. 134.

β. Στο θέμα Β2β δεν είναι αναγκαίος ο σχολιασμός της πηγής, μα και δεν αναφέρει κάτι σχετικό με τη ζητούμενη εξήγηση και αξιολόγηση της στάσης των προκρίτων απέναντι στην προσπάθεια του Καποδίστρια για ανόρθωση, συνεπώς ο μαθητής καλείται να λειτουργήσει συνδυαστικά στα πλαίσια του σχολικού βιβλίου. Η απάντηση εκτείνεται στις σελίδες:

134: «η είσπραξη των φόρων...εξουσίες τους»,

137: «Η αντιπολίτευση...Εθνοσυνέλευση»,

- 137: «Παρά τις προσπάθειες του.. εθνικών γαιών»,
139: «Η αντιπολίτευση...ανώτατο ίδρυμα»,
142-143: «Ο αγώνας του Καποδίστρια.. αυτοί στις επαρχίες» και
143: «Πόσο μερίδιο...και το εξωτερικό».